

Alhainen LDL-kolesteroli liuottaa valtimon ateroomaplakkeja

Kolesterolisynteesiä estävät statiinit vähentävät ateroskleroosin komplikaatioita ja parantavat ennustetta ennen taudin kliinisiä oireita sekä niiden kehityttyä. On myös saatu viitteitä siitä, että tehokas LDL-kolesterolipitoisuuden alentaminen liuottaa syntyneitä plakkeja.

Monikansalliset tutkijat satunnaistivat 1 039 potilasta tehokkaan hoitoon saamaan joko 80 mg:n päiväännoksella atorvastatiinia tai vastaavasti 40 mg:n annoksella rosuvastatiinia kahden vuoden ajaksi (Nicholls SJ ym. *N Engl J Med* 2011; 365:2078). He mittasivat sepelvaltimon seinämän ateroskleroosin määrän ennen hoidon aloittamista sekä sen lopulla käyttäen suonensisäistä kaikututkimusta. Potilaiden keski-ikä

oli 57 vuotta, ja seurattava sepelvaltimo oli kaventunut varjoainekuvauksen perusteella vähintään 20 % mutta alle 50 %. Noin kahta kolmasosaa oli jo aiemmin hoidettu jollain statiinilla, mutta ei kummallakaan tutkituista tehokkaista vaihtoehdoista.

Alussa LDL-kolesterolin keskimääräinen pitoisuus oli 3,1 mmol/l ja HDL-kolesterolin 1,16 mmol/l. Tutkitavan suonen seinämän ateroomamassan tilavuus oli 144 mm³ ja sen osuus seinämästä 35 %.

Atorvastatiini pienensi LDL-kolesterolin keskimääräiseen pitoisuuteen 1,8 mmol/l ja suurensi HDL-kolesterolin tasolle 1,26 mmol/l. Rosuvastatiinilla vastaavat arvot olivat 1,6 mmol/l ja 1,30 mmol/l. Atorvastatiini vähensi aterooman osuutta

suonen seinämässä 1,0 %:lla ja tilavuutta 4,4 mm³:lla, kun taas rosuvastatiini pienensi kalkkiutumaa 1,2 %:lla ja tilavuutta 6,4 mm³:lla. Ateroskleroosi väheni noin kahdella kolmasosalla potilaista, ja näytti siltä, ettei sitä kehity, jos LDL-kolesteroliarvo jää alle 2,0 mmol/l mutta pitoisuudella 1,7 mmol/l ateroomaplakkien liukeneminen on jo selvää. Kummassakin ryhmässä verisuonitapahtumia kehittyi hyvin harvoin eli puolelle prosentille vuodessa.

Suomen Kardiologisen Seuran suosituksen mukaan sepelvaltimotautisen LDL-kolesterolin tulisi olla ainakin alle 1,8 mmol/l. Se on hyvä tavoite. ■ JP